

DIREKTORATET
FOR BYGGKVALITET

Veiledning om byggesak

Kapittel 14. Kontroll av tiltak

Kapittel 14. Kontroll av tiltak

Innledning

Kontroll er omtalt i pbl. kapittel 24. Etter pbl. § 24-1 skal det gjennomføres kontroll når det foreligger viktige og kritiske områder og oppgaver, og når kommunen krever det etter en konkret vurdering. Alle foretak som søker ansvarsrett som ansvarlig prosjekterende og/eller utførende skal ha system for kvalitetssikring av kravene i plan- og bygningsloven. At kvalitetssikringen i tiltaket er gjennomført skal bekreftes ved samsvarserklæringer, som skal foreligge hos ansvarlig søker, og skal ligge til grunn for slutføring av gjennomføringsplanen, og dermed for søknad om ferdigattest, eventuelt midlertidig brukstillatelse.

Begrepet kontroll omfatter den uavhengige kontrollen som kommer i tillegg til den obligatoriske kvalitetssikringen. Det stilles obligatoriske krav om kontroll innenfor bestemte, avgrensede områder som defineres i forskrift. Disse gjelder ”viktige og kritiske områder”, som innebærer kontrollområder som har stort omfang av feil og mangler, er av samfunnsmessig betydning og/eller stor betydning for den enkelte bruker, og som kan ha store konsekvenser ved feil. Disse kontrollområdene er nærmere definert i byggesaksforskriften § 14-2.

Kravet om uavhengig kontroll er obligatorisk for de områdene som er beskrevet i § 14-2, samtidig som kommunene i tillegg har mulighet til å kreve uavhengig kontroll ut fra lokale forhold etter § 14-3.

Krav om kontroll er ikke avhengig av at det er et tiltak som faller inn under pbl. § 20-3. Det kan altså være krav om kontroll selv om det ikke er krav om ansvarlige foretak ellers i tiltaket. I slike tilfeller må tiltakshaver få inn et kontrollforetak og administrere kontrollen, samt lage en (enkel) gjennomføringsplan som synliggjør kontroll og bekrefter at den er gjennomført. Dette gjelder både tiltak etter pbl. § 20-4, der tiltakshaver har ansvaret alene, og der han er ”selvbygger” og kan bruke ansvarlige foretak for deler av tiltaket, og selv få godkjenning for andre deler. I slike tilfeller må tiltakshaver utarbeide en enkel gjennomføringsplan som viser kontrollansvaret, ettersom krav om uavhengig kontroll kan komme inn ved alle tiltakstyper.

Kravet om obligatorisk kontroll forsterkes ved at den må gjennomføres av kontrollforetak som kan ha sentral godkjenning. Dette gjøres for å sikre kvalitet på kontrollen og for å sikre en viss grad av likebehandling over hele landet. Der kontrollforetaket har en sentral godkjenning for kontroll, og kontrollopgaven og tiltaksklasse ligger innenfor den sentrale godkjenningen, skal kommunen tildele ansvarsrett uten å vurdere kvalifikasjoner og system. Kommunene må for andre kontrollforetak vurdere foretakenes gjennomføringsevne (først og fremst at det foreligger tilstrekkelig kompetanse i tiltaket) slik de må for andre ansvarlige foretak. Foretakets kvalifikasjoner skal fremgå av søknaden om ansvarsrett for kontrollforetakene.

De obligatoriske kravene om kontroll gjelder fra 1. januar 2013.

Ved siden av å øke fokus på kvalitet er kontrollen ment å bidra til å heve kvaliteten på foretakenes arbeid generelt. Omfanget av kontroll må vurderes ut fra tiltakets kompleksitet og kost/nyttevurderinger for tiltakshaver. Større og kompliserte tiltak hvor konsekvensene av feil er store, vil kreve mer omfattende kontroll enn små og enkle tiltak. Kontrollen må tilpasses entreprisen og fremdriften i prosjektet slik at den i størst mulig grad blir en naturlig del av prosjektet.

Dette medfører at det blir samme mulighet til å bruke forskjellige foretak, samt underkonsulenter, innenfor kontroll, som for ansvarlig prosjekterende og ansvarlig utførende. Se nærmere om ansvarsrett i byggesaksforskriften kapittel 12 med veiledning.

Gjennomføring av kontroll

Kravene om når det skal føres kontroll, er politisk valgt ut fra samfunnshensyn og faglige råd om hvilke feil det er viktig å avverge, og hvilke fagområder som er av så stor samfunnsmessig betydning at de må underlegges kontroll.

Gjennomføringen vil være forskjellig etter hvor vidt det dreier seg om prosjektering eller utførelse. Gjennomføringsmetodene må beskrives i kontrollforetakenes system. Kontrollen må tilpasses entreprisen og fremdriften i prosjektet, slik at den i størst mulig grad blir en naturlig del av prosjektet.

Måten kontrollen skal gjennomføres på, må fremgå av kontrollforetakets system. Det er ikke lenger krav om at det utarbeides kontrollplan som skal sendes til kommunen, men kontrollen må likevel selvfølgelig være planlagt i henhold til det ansvarlige kontrollforetakets system. Når kontrollen er utført, skal det leveres kontrollerklæring(er) til ansvarlig søker, som bruker dem som grunnlag for slutføring av gjennomføringsplanen og for søknad om ferdigattest, eventuelt midlertidig brukstillatelse.

Endringshistorikk

30.03.12. Omtale av standard for gjennomføring av uavhengig kontroll tatt ut. 01.07.12. Veiledning endret som følge av utsatt iverksetting av reglene om uavhengig kontroll, samt endring som følge av at obligatorisk sentral godkjenning for kontrollforetak

er utsatt. 01.10.12. Historikk, omtale av standard for gjennomføring av uavhengig kontroll og omtale av kontrollomfang fjernet. Mindre presiseringer. 01.01.13. Redaksjonelle endringer. 01.07.15. Oppdatert lovhenvvisninger i veiledningen.

§ 14-1. Krav til uavhengighet for kontrollerende foretak

- (1) Kontrollerende foretak skal være en annen juridisk enhet enn det foretaket som utfører arbeid som kontrolleres.
- (2) Kontrollerende foretak skal ikke ha personlig eller økonomisk tilknytning som kan påvirke kontrollen. Dette skal bekreftes i ansvarsrettsøknaden, og gjelder i forhold til de foretak som prosjekterer eller utfører arbeidet som skal kontrolleres.
- (3) Der det er tvil om tilknytningen kan påvirke kontrollen, skal det beskrives i ansvarsrettsøknaden, og kommunen skal avgjøre om ansvarsrett kan gis. Kommunen skal avslå søknad om ansvarsrett dersom den finner at det er så sterk tilknytning at det kan påvirke kontrollen, eller at uavhengigheten på andre måter ikke er tilstrekkelig.

Veiledning

Det skal gjennomføres kontroll av bestemte arbeider og fagområder i en byggesak. En slik kontroll skal være uavhengig, dvs. den skal gjennomføres av et foretak som ikke har utført arbeidet som skal kontrolleres. Bestemmelsen sier at foretaket ikke skal ha en juridisk, personlig eller økonomisk tilknytning som kan påvirke kontrollen. Det vil være gråsoner i vurderingen av om et foretak er tilstrekkelig uavhengig til å bli godkjent som kontrollør, og veiledningen klargjør ytterligere hvordan dette skal forstås.

Innledning

Bestemmelsen er en presisering av hva som ligger i pbl. § 23-7 om at ansvarlig kontrollerende skal være uavhengig av det foretaket som utfører arbeidet som kontrolleres. Vurderingen av om foretaket er tilstrekkelig uavhengig skjer ved kommunens tildeling av ansvarsrett.

Til første ledd

Krav til uavhengighet for kontrollforetak medfører at kontrollforetaket må være en annen juridisk enhet enn det foretaket som utfører arbeidet som kontrolleres. Det er imidlertid ingenting i veien for at et foretak kan ha sentral godkjenning både for kontroll og for prosjektering eller utførelse. Foretaket kan ikke ha kontrollfunksjon i tiltak der det også har en av funksjonene kontrollen omfatter. Foretaket kan ikke kontrollere egen prosjektering eller egen utførelse.

Til andre ledd

Det vil være en skjønsmessig vurdering hvilken tilknytning mellom foretak eller personer som går ut over uavhengigheten. Det er f.eks. ikke mulig å forby rammeavtaler eller slektskap i denne sammenhengen. Andre ledd sier derfor bare at det skal bekreftes i søknaden at det ikke er personlig eller økonomisk tilknytning som kan påvirke kontrollen. Ansvar for denne vurderingen er i hovedsak overlatt til foretakene.

Til tredje ledd

Der det er tvil om uavhengigheten etter andre ledd, skal forholdet beskrives av det foretaket som søker ansvarsrett for kontroll, og det er kommunen som må avgjøre om det skal tildeles ansvarsrett. Dette blir i stor grad en skjønsmessig vurdering fra kommunens side. Det antas at kommunene ikke bør være altfor restriktive med å tildele ansvarsrett for kontroll i slike tilfeller. Det viktigste er hvordan kontrollen gjennomføres.

Kommunen bør i tvilstilfeller gjennomføre tilsyn, og dersom tilknytningen mellom partene har påvirket kontrollen, kan kommunen trekke tilbake ansvarsretten og innrapportere tilbaketrekkingen til den sentrale godkjenningen. Har kontrollforetaket sentral godkjenning vil en tilbaketrekking av denne langt på vei kunne forsinke fremtidig utøvelse av kontrollvirksomheten. Dersom det er tilstrekkelig åpenhet om tilknytningen og konsekvensene ved at denne påvirker kontrollen, vil sannsynligvis en mer liberal praksis ved tildelingen av ansvarsrett for kontroll ha mindre betydning.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.07.12. Endring som følge av at obligatorisk sentral godkjenning for kontrollforetak er utsatt. 01.10.12. Presisering av ansvar for uavhengighetsvurdering. Språklige forenklinger. 01.01.13. Redaksjonelle endringer.

§ 14-2. Obligatoriske krav om uavhengig kontroll

(1) Det skal gjennomføres uavhengig kontroll i samsvar med § 14-6 av fuktsikring ved søknadspliktig bygging av våtrom i boliger, når dette arbeidet omfattes av plan- og bygningsloven § 20-1 første ledd bokstav a eller b, og med lufttetthet i nye boliger. Det samme gjelder for fritidsboliger med mer enn én boenhet. Ansvarlig kontrollerende skal kontrollere at det er gjennomført tilstrekkelig prosjektering av fuktsikring, herunder utforming av viktige løsninger, at det foreligger nødvendig produksjonsunderlag innenfor kontrollområdet, og at utførelsen er gjennomført i samsvar med produksjonsunderlaget.

(2) I tillegg til uavhengig kontroll etter første ledd skal det også gjennomføres uavhengig kontroll i samsvar med § 14-7 for følgende oppgaver i tiltaksklasse 2 og 3:

- a. Bygningsfysikk, hvor kontrollkravet for prosjektering begrenses til energieffektivitet og detaljprosjektering av lufttetthet og fuktsikring i yttervegger, tak og terrasser, og kontrollkravet for utførelse begrenses til byggfukt, lufttetthet og ventilasjon, og at dette er gjennomført og dokumentert som prosjektert
- b. Konstruksjonssikkerhet, hvor kontrollkravet for prosjektering begrenses til risiko for sammenbrudd i hovedbæresystem, herunder prosjekteringsgrunnlaget, lastantakelser, stabilitet og materialegenskaper, og kontrollkravet for utførelse begrenses til at hovedbæresystem er gjennomført og dokumentert som prosjektert, herunder at valgte materialer har egenskaper som bestemt i prosjekteringen
- c. Geoteknikk, hvor kontrollkravet for prosjektering begrenses til kontroll av at det er gjort kvalifisert undersøkelse for å bestemme geoteknisk kategori og fastsettelse av pålitelighetsklasse, og kontrollkravet for utførelse begrenses til at geotekniske oppgaver er gjennomført og dokumentert som prosjektert, herunder at de er fulgt opp og rapportert slik som anvist av prosjekterende
- d. Brannsikkerhet, hvor kontrollkravet begrenses til prosjektering av brannsikkerhetskonsept.

(3) Når prosjektering, utførelse og kvalitetssikring er gjennomført i samsvar med relevant, gjeldende Norsk Standard med kontrollanvisninger, (eller likeverdig europeisk standard) begrenses kontrollkravet til kontroll av at standardens anvisninger er fulgt.

Veiledning

Bestemmelsen angir på hvilke områder det skal være uavhengig kontroll. For boliger blir det kontroll av fuktsikring ved søknadspliktig bygging av nye våtrom, og søknadspliktig rehabilitering. Lufttetthet i nye boliger skal også kontrolleres. Den samme kontrollen skal gjøres for fritidsboliger som har mer enn én boenhet. For mer kompliserte byggearbeider (tiltaksklasse 2 og 3) skal det være kontroll av bygningsfysikk, konstruksjonssikkerhet, geoteknikk og brannsikkerhet. Veiledningen beskriver nærmere hva som skal kontrolleres innenfor disse kontrollområdene.

Innledning

Bestemmelsen er hjemlet i pbl. § 24-1 tredje ledd og angir kriterier for når det skal føres uavhengig kontroll, jf. pbl. § 24-1 første ledd bokstav a. Omfanget av den uavhengige kontrollen må vurderes ut fra det som til enhver tid anses nødvendig for å komme kvalitetsmangler til livs.

I forskriften er kontrollområdene ytterligere spesifisert i forhold til lovens krav om at ”viktige og kritiske” områder skal kontrolleres. Det er lagt vekt på å finne kontrollpunkter innenfor kontrollområdene som skal være målbare og som sier noe om kvaliteten på tiltaket i sin helhet. Kontrollen omfatter ikke bare fysiske kontrollpunkter, men at det foreligger tilstrekkelig prosjektering og produksjonsunderlag, og at dette er fulgt i utførelsen. Dersom kommunen ønsker ytterligere kontroll, f. eks. av detaljprosjektering eller utførelse av brannsikkerhet, har den anledning til å kreve det i det enkelte tiltak i henhold til § 14-3.

Til første ledd

For fuktsikring i boliger er forskriftskravet formulert slik at kontrollen skal omfatte fuktsikring av søknadspliktige våtrom i alle boliger. Kontroll av våtrom i boliger er knyttet til søknadsplikten etter pbl. § 20-1 bokstav a og b, og gjelder både nybygging og søknadspliktig ombygging. Ombygging og rehabilitering av våtrom er søknadspliktig der dette arbeidet medfører at brannskiller og bruksenheter brytes. Brannskille anses som brutt når konstruksjonens brannmotstand blir mindre enn minimumskravene i byggeteknisk forskrift. Det er bare fuktsikringen som omfattes av kontrollen, ikke konstruksjonen for øvrig. For fuktsikringen av våtrom er det lagt vekt på at det først og fremst er utførelsen som skal kontrolleres. Når det gjelder prosjekteringen, skal

ansvarlig kontrollerende bare konstatere at det er gjennomført tilstrekkelig prosjektering, og at det foreligger nødvendig produksjonsunderlag.

Med våtrom menes bad, dusjrom og vaskerom, det vil si rom hvor overflater på vegger og gulv jevnlig eller av og til blir utsatt for fritt vann (vannslø).

Det gjelder ikke krav om kontroll for våtrom som er unntatt søknadsplikt. Unntak fra søknadsplikt på våtrom gjelder bl.a. følgende:

- Fullstendig ombygging av våtrom i eksisterende bygg innenfor en bruksenhet eller branncelle
- Bygging av nytt våtrom i eksisterende bygg innenfor en bruksenhet eller branncelle
- Bygging av våtrom i nytt tilbygg hvor verken samlet bruksareal eller bebygd areal for tilbygget er over 50 m² og hvor tilbygget ikke skal brukes som selvstendig bruksenhet.
- Ombygging og nybygging av flere våtrom i forskjellige bruksenheter (f. eks. i blokker) så lenge arbeidene ikke medfører at brannskille brytes.

Våtrom i bygning som ikke benyttes til bolig omfattes ikke av obligatorisk krav om uavhengig kontroll.

I tillegg skal nye boliger kontrolleres mht. lufttetthet. Når dette kravet bare gjelder nye boliger, har det sammenheng med at lufttetthetsmålinger er vanskeligere og mindre sikre ved ombygging og tilbygg.

Kravene beskrevet i første ledd gjelder også for fritidsboliger med mer enn én boenhet.

Til andre ledd (kontroll i tiltaksklasse 2 og 3)

Bygningsfysikk

Viktige forhold knyttet til bygningsfysikk skal kontrolleres i tiltaksklasse 2 og 3, men bare i begrenset omfang. I prosjektering av bygningsfysikk omfatter kontrollen energieffektivitet, lufttetthet og fuktsikring.

For utførelsen skal kontroll av bygningsfysikk omfatte byggfukt, lufttetthet og ventilasjon, og at detaljene er gjennomført og dokumentert som prosjektert.

Konstruksjonssikkerhet

For konstruksjonssikkerhet finnes det en norsk standard NS-EN 1990:2002/NA:2008 som inneholder et nasjonalt tillegg som beskriver prosjekterings- og utførelseskontroll. Dersom det skal verifiseres at konstruksjoner er utført i henhold til standardene, vil det være en forutsetning at de kontrollprosedyrer som er beskrevet er fulgt. Siden standarden er frivillig angis obligatoriske krav i forskriften.

For prosjekteringen er kontrollkravet for konstruksjonssikkerhet begrenset til risiko for sammenbrudd i hovedbæresystem, der prosjekteringsgrunnlagets angivelse av statisk virkemåte og lastantakelser, beregning av stabilitet og angivelse av materialegenskaper skal kontrolleres.

For kontroll av utførelse skal det påvises at hovedbæresystemet er utført slik det er prosjektert. Kontroll skal også omfatte stikkprøver av at materialene som er valgt har de egenskapene som er forutsatt i prosjekteringen.

Geoteknikk

Innenfor geoteknikk skal kontroll av prosjektering omfatte påvisning av at det er gjort kvalifisert undersøkelse for å bestemme geoteknisk kategori og pålitelighetsklasse. Denne formuleringen er hentet fra norsk standard om geoteknikk (denne omfatter ikke kontroll, slik som standard for konstruksjonssikkerhet). Pålitelighetsklasse angir de sikkerhetskrav som må ivaretas.

For kontroll av utførelse skal det påvises ved stikkprøver at forutsetninger i prosjekteringen er representative for forholdene på byggeplassen, samt at rapportering fra byggeplassen skjer i henhold til geoteknisk kategori.

Brannsikkerhet

Uavhengig kontroll av prosjektering av brannsikkerhet gjelder brannsikkerhetsstrategien/ konseptet. Brannsikkerhetsstrategien er den overordnede planen for hvordan fastsatte mål for brannsikkerheten skal oppnås. Den omfatter verifikasjon for at målene for brannsikkerheten (krav gitt etter pbl, herunder TEK10) er oppfylt, og beskrivelse av brannkonseptet. Konseptet er sammenstillingen av krav og ytelser som er grunnlaget for detaljprosjekteringen, inklusive branntegninger.

Det skal påvises i kontrollen at brannkonseptet definerer de nødvendige ytelsene (kravene) som skal oppfylles i detaljprosjekteringen og at det er verifisert at forskriften er oppfylt. Gjennomføring av kontrollen utføres og dokumenteres i to deler - en overordnet kontroll av dokumentasjonen og en kontroll av verifikasjonen når brannsikkerheten er verifisert ved analyse.

Formålet med overordnet kontroll av dokumentasjonen er å undersøke om den inneholder de nødvendige opplysninger om byggverk og hvordan brannsikkerheten er ivaretatt.

Formålet med kontroll av verifikasjon ved analyse er å undersøke på overordnet nivå hvorvidt verifikasjonen for ivaretagelse av brannsikkerheten er faglig akseptabel. Det skal kontrolleres at oppfyllelse av forskriftskrav er verifisert. Det skal ikke gjennomføres en ny analyse.

Til tredje ledd

I forskriftens tredje ledd beskrives at dersom standardens anvisninger er fulgt, anses også forskriftens krav om uavhengig kontroll oppfylt. Dersom det kontrollerende foretak finner at det kontrollerte foretak har anvendt standarden i sin kontroll, er dette tilstrekkelig til å fastslå at kontroll er gjennomført. Verifisering av at disse kontrollanvisninger er fulgt, vil være gjenstand for uavhengig kontroll, men uavhengig kontroll utover dette vil ikke være nødvendig.

For geoteknikk og bærende konstruksjoner foreligger det prosjekteringsstandarder som gir anvisninger for kvalitetssikring av prosjektering og utførelse. Standardene er innarbeidede verktøy som ivaretar krav til pålitelighet og sikkerhet. Der disse standardene er lagt til grunn kan kontroll av konstruksjonssikkerhet og geoteknikk forenkles.

Der prosjektering av brannsikkerhet ved analyse er utført i samsvar med NS 3901:2012, kan kontroll av verifikasjon forenkles til å påvise at standardens anvisninger er fulgt.

Konstruksjonsstandarder

Norsk Standard NS-EN 1990 Eurokode: Grunnlag for prosjektering av konstruksjoner og underliggende standarder i serien NS-EN 1991 til NS-EN 1999, med tilhørende nasjonale tillegg.

Standard om krav til risikovurdering av brann i byggverk

NS 3901:2012 Krav til risikovurdering av brann i byggverk

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.01.12. Presisering av tidspunkt for ikrafttreden lagt inn. 30.03.12. Omtale av tidspunkt for ikrafttreden i innledning tatt ut. 01.10.12. Omtale av når våtrom er søknadspliktig. Mindre presiseringer. Historikk fjernet. 01.01.13. Veiledning som følge av forskriftsendring som presiserer innholdet av kontroll, kontroll av våtrom, brannsikkerhet og kontroll når Norsk Standard er fulgt. 01.10.13. Til første ledd: Presisering av at det er søknadspliktige våtrom som skal kontrolleres, samt når det er unntak fra søknadsplikt for våtrom. 01.07.15. Redaksjonelle endringer.

---

§ 14-3. Krav om uavhengig kontroll etter kommunens vurdering

Kommunen kan etter en konkret vurdering av tiltaket stille krav om uavhengig kontroll også for forhold som ikke faller inn under § 14-2, når det på grunnlag av planbestemmelser, forhåndskonferanse, søknadsbehandlingen eller ved tilsyn anses å foreligge forhold som gjør det nødvendig med kontroll for å sikre kvalitet i det ferdige byggverket.

Kommunen kan stille krav om uavhengig kontroll av forhold som gjenstår etter gitt midlertidig brukstillatelse, jf. § 8-1 sjette ledd bokstav a.

Veiledning

I en byggesak kan kommunen vurdere om det bør kreves uavhengig kontroll av enkelte oppgaver eller fagområder. Kommunen kan kreve dette for alle fagområder ut fra kjennskap til lokale utfordringer med bygging i enkelte områder eller hvor kommunen ikke har så god erfaring med de foretakene som er involvert i byggesaken. Uavhengig kontroll etter denne bestemmelsen vil komme i tillegg til kontroll på de obligatoriske områdene som er listet opp i § 14-2 og gjennomføres iht §§ 14-6 og 14-7.

Til første ledd

Kommunen har en viss skjønnsmessig adgang til å kreve uavhengig kontroll i tillegg til de obligatoriske kravene, basert på lokale forutsetninger. Disse kommunale kravene bør i størst mulig grad være synliggjort på forhånd, enten gjennom planer, egne vedtak, i forhåndskonferanser osv. Men kravene kan også stilles i forbindelse med søknadsbehandlingen, eventuelt også senere i forbindelse med tilsyn eller om det oppdages farlige grunnforhold eller at ansvarsretter misligholdes osv. Det antas at slike kommunale krav først og fremst vil gjøres gjeldende der kommunale arealplaner inneholder hensynssoner, som ble innført som nytt begrep i plandelen av plan- og bygningsloven som trådte i kraft 1. juli 2009. Eksempler på tilfeller hvor dette kan være aktuelt, er deler av kommunen som er avmerket som hensynssoner i plan på grunn av vanskelige grunnforhold, naturbelastninger eller klimapåvirkninger, plassering av byggverk på utfordrende tomter i tettbebygde områder eller lignende. Kravet om uavhengig kontroll kan også baseres på forhold ved tiltaket, f. eks. der kommunen ønsker særlig oppmerksomhet rundt særskilte innsatsområder som brannsikring, energikrav, universell utforming, eller ved eksperimentbygging eller bruk av usikre metoder eller analyser.

Det kan også tenkes behov for uavhengig kontroll der tiltaket skal gjennomføres med utstrakt bruk av underleverandører eller hvor kommunen har dårlig erfaring med foretakene. En del kommuner bruker krav om uavhengig kontroll for å kunne gi ansvarsrett der et foretaks kvalifikasjoner er usikre. Dette er det anledning til, men det anbefales at kommunene i slike tilfeller vurderer kvalifikasjonskravene for seg, eventuelt gjennomfører tilsyn med foretakene. Det er f. eks. mulig å be om å få dokumentert praksis som personer i foretaket har fra andre foretak, og dermed heller gå grundigere inn i kvalifikasjonsvurderingen, eventuelt i kombinasjon med tilsyn. Kvalifikasjonsvurderingen bør altså i størst mulig grad holdes adskilt fra kravet om uavhengig kontroll.

De kommunale kravene om kontroll kan for så vidt fremsettes når som helst i byggesaken, i motsetning til de obligatoriske forskriftskravene, som skal være klargjort av ansvarlig søker og tiltakshaver før innsendelsen av søknad, men kommunene bør likevel sørge for så god forutsigbarhet som mulig.

Vedtak om å pålegge kontroll er et enkeltvedtak som kan påklages.

Til andre ledd

Kommunen kan kreve uavhengig kontroll av forhold som gjenstår etter at det er gitt midlertidig brukstillatelse. Bestemmelsen viser til § 8-1 sjettede ledd bokstav a. Der presiseres det når kommunen skal gi ferdigattest i eldre byggetiltak der det ikke gjenstod alvorlige forhold etter midlertidig brukstillatelse.

Paragraf 8-1 sjettede ledd bokstav a forutsetter at ansvarlige foretak avgir erklæring om at gjenstående forhold er utført i samsvar med byggetillatelsen. Kommunen kan også kreve uavhengig kontroll av gjenstående arbeid der det er nødvendig.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.01.13. Tydeliggjøring av at vedtak om kontroll er et enkeltvedtak. Redaksjonelle endringer.

01.07.15. Lagt til veiledning til nytt andre ledd.

---

§ 14-4. Tidsavgrensede krav om uavhengig kontroll

(Ikke gitt)

Veiledning

Det er foreløpig ikke vedtatt noen bestemmelse om tidsavgrensede krav om uavhengig kontroll. Ved behov kan det gis midlertidige bestemmelser på områder der en mener det er behov for å sette inn kontroll for en periode.

Til bestemmelsen

Denne hjemmelen holdes av til midlertidige forskrifter om kontroll som kan gis med hjemmel i pbl. § 24-1 tredje ledd andre punktum, når det oppdages akutte forhold av samfunnsmessig betydning. Det kan gjelde bestemte brannløsninger som ikke fungerer, ved sammenstyrtning av bestemte konstruksjoner, ved innføring av nye krav til energi og universell utforming og lignende. Departementet har ikke brukt denne hjemmelen i denne omgang, men vil i stedet peke på den utvidede tilsynsplikten for kommunene i en avgrenset periode, for enkelte satsningsområder, jf. byggesaksforskriften § 15-3, og senere vurdere om slike områder skal være gjenstand for uavhengig kontroll. Det er fra 1. januar 2013 valgt å stille tidsavgrensede krav om kommunalt tilsyn med universell utforming og energibruk.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.01.13. Redaksjonelle endringer.

---

§ 14-5. Unntak fra krav om obligatorisk uavhengig kontroll

Kommunen kan i særlige tilfeller gjøre helt eller delvis unntak fra krav om obligatorisk uavhengig kontroll etter § 14-2, når kontroll er unødvendig for å sikre at tiltaket er i samsvar med tillatelse og bestemmelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Unntak fra kravet om uavhengig kontroll skal fremgå av tillatelsen.

Veiledning

Kommunen kan avgjøre at krav til uavhengig kontroll ikke skal gjelde i en byggesak. Dette vil være sjelden og må begrunnes med at slik kontroll vil være unødvendig for å sikre et godt resultat.

Til bestemmelsen

Bestemmelsen er hjemlet i pbl. § 24-1 andre ledd.

Unntak etter bestemmelsen kan baseres på lokale forhold og lokal kunnskap som gjør at kommunen føler seg trygg på at uavhengig kontroll ikke er nødvendig. Unntak fra kravet om uavhengig kontroll skal framgå av tillatelsen. Unntaksbestemmelsen er en sikkerhetsventil og er sjelden aktuell å bruke. Bestemmelsen kan for eksempel brukes der det foreligger søknadspliktig bruksendring uten at det er nødvendig med fysiske arbeider. Kontroll vil her være unødvendig fordi tiltaket allerede oppfyller tekniske krav. Det må foreligge en faglig begrunnelse for at unntaket skal kunne brukes.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.10.12. Redaksjonell endring. 01.01.13. Presisering av innholdet i bestemmelsen.

---

§ 14-6. Gjennomføring av uavhengig kontroll etter § 14-2 første ledd og annen uavhengig kontroll i tiltaksklasse 1

(1) Kontrollen skal gjennomføres på fagområder i henhold til § 14-2 første ledd og § 14-3 og i overensstemmelse med ansvaret til ansvarlig kontrollerende etter § 12-5. Kontrollområdet skal angis i gjennomføringsplanen og beskrives i søknad om ansvarsrett for kontroll.

(2) Ansvarlig kontrollerende skal

- a. kontrollere at utførendes styringssystem inneholder rutiner for kvalitetssikring av arbeidet som skal utføres innenfor kontrollområdet i henhold til relevante krav i eller i medhold av plan- og bygningsloven, og at disse er fulgt og dokumentert
- b. kontrollere at det er foretatt tilstrekkelig prosjektering, jf. § 14-2 første ledd, og foreta en enkel kontroll av at utførelsen er gjennomført i samsvar med produksjonsunderlaget, at nødvendig produktokumentasjon for byggevarer er tilgjengelig, og at produktene er brukt i samsvar med forutsetningene.
- c. kontrollere at avvik lukkes, enten ved å etterkomme kontrollerendes merknad eller ved verifikasjon av samsvar med krav. Der avvik ikke lukkes, skal det gis melding om dette, jf. § 12-5 bokstav d.

(3) Når prosjektering, utførelse og kvalitetssikring er gjennomført i samsvar med relevant anerkjent bransjestandard eller norm, begrenses kontrollkravet til kontroll av at bransjestandardens eller normens anvisninger er fulgt.

Veiledning

Bestemmelsen presiserer innholdet i uavhengig kontroll av våtrom og tetthet i boliger og der kommunen pålegger kontroll i tiltaksklasse 1 etter § 14-3. Den som foretar uavhengig kontroll skal se på styringssystemet og rutinene til den som har

prosjektert og utført arbeidet. I tillegg skal det gjøres en enkel kontroll av utført arbeid og at det er brukt byggevarer med dokumenterte egenskaper.

Til første ledd

Bestemmelsen presiserer at den gjelder uavhengig kontroll etter § 14-2 første ledd og annen kontroll i tiltaksklasse 1 etter § 14-3 og § 14-4. Bestemmelsen viser også til ansvarlig kontrollerendes ansvar etter § 12-5, som bl.a. angir plikt til å bistå med gjennomføringsplanen.

Det er viktig å gjøre oppmerksom på § 12-5 bokstav e som sier at ansvarlig kontrollerende skal kontrollere grensesnitt der det brukes flere kontrollforetak. Ansvarsområdet for kontroll skal beskrives i søknaden om ansvarsrett og gjennomføringsplanen på linje med annen ansvarsrett.

Til andre ledd

Ansvarlig kontrollerende skal etter bestemmelsens bokstav a kontrollere at det utførende foretaket har rutiner i sitt system for ivaretagelsen av plan- og bygningslovgivningens krav i dette tiltaket, og at disse er fulgt og dokumentert. Det er ikke snakk om noen gjennomgang av systemet, men bare sjekk av de aktuelle rutinene.

Etter bokstav b skal kontrollforetaket kontrollere at det er foretatt tilstrekkelig prosjektering og at det foreligger tilstrekkelig produksjonsunderlag og produkt dokumentasjon, ettersom det ofte er her det oppstår mangler. Kontrollforetaket skal altså ikke foreta kontroll av prosjekteringen, men bare av at den foreligger, at den er tilstrekkelig, og at den er fulgt i utførelsen.

Utførende må verifisere at tetthetskravet er oppfylt ved tetthetsmåling.

Den som har ansvarsrett for kontroll av lufttetthet, skal kontrollere at tetthetsmåling er gjennomført av utførende, og kontrollere at resultatet av tetthetsmålingen ligger innenfor forskriftskravet.

Det stilles ikke krav til å benytte bestemt metode for tetthetsmåling. Det kan brukes Norsk Standard eller andre anerkjente metoder, som er egnet til verifikasjon.

Bestemmelsen i bokstav c er en presisering av ansvaret til ansvarlig kontrollerende, jf. § 12-5 andre ledd. Ansvarlig kontrollerende påser at avvik er lukket ved å motta melding om dette fra ansvarlig foretak. Det er ansvarlig prosjekterende/utførende som er ansvarlig for at valgte løsninger/utførelse er i samsvar med regelverket/produksjonsunderlaget. I bestemmelsen angis to alternative metoder for å lukke avvik (jf. § 12-3 bokstav j og § 12-4 bokstav l). :

- omprosjekttere/rette
- verifisere at valgte løsning/utførelse er i samsvar med regelverket/produksjonsunderlaget

Hvis ansvarlig foretak ikke etterkommer ett av de ovennevnte alternativ, foreligger det et åpent avvik som kontrollerende skal melde fra om til kommunen.

Verifikasjon eller faglig begrunnelse for valgte løsning/utførelse skal inngå i ansvarlig foretaks dokumentasjon av kvalitetssikring, men skal ikke oversendes ansvarlig kontrollerende.

For kontroll av fuktsikring, lufttetthet og annen kontroll i tiltaksklasse 1 etter § 14-3 og § 14-4 er det dermed utførelsen som er i fokus, i motsetning til tiltak i tiltaksklasse 2 og 3.

Til tredje ledd

Bestemmelsen tydeliggjør at man ved å følge relevant bransjestandard eller norm, kan forenkle kontrollen. Dette kan være aktuelt for kontroll av våtrom dersom Byggebransjens våtromsnorm er fulgt. Bestemmelsen er parallell til § 14-2 siste ledd, som fastslår samme fremgangsmåte når relevant Norsk Standard er brukt. Bestemmelsen er ikke til hinder for å akseptere andre lands bransjenormer, som for eksempel Det Svenske Byggkeramikrådetets bransjeregler for våtrom. Bestemmelsen vil også kunne være aktuell for kontroll av lufttetthet, hvor for eksempel Byggforskerseriens anvisninger for ”Måling av bygningers lufttetthet. Trykkmetoden” kan være relevant.

Dersom prosjekterende og utførende kan vise til at de har anvendt anerkjente normer eller bransjestandarder, vil den kontrollerendes oppgaver kunne reduseres til en ren kontroll av om normens eller bransjestandardens anvisninger er fulgt.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. Lagt inn veiledning om kontroll av plassbygde våtrom og lufttetthet. 01.10.12. Omtale av avviksbehandling og tidsbruk ved kontroll tatt ut. Omtale av gjennomføring av kontroll med lufttetthet presisert. Tabell 1 erstattet med tabell fra temaveileder. Mindre presiseringer. 01.01.13. Veiledning til endret forskrift om presisering av innholdet i kontrollen, avviksbehandling og kontroll når bransjestandard er brukt. 01.04.13. Redaksjonell endring i veiledning til tredje ledd. 01.10.13. Til andre ledd bokstav c: Presisering av ansvar ved lukking av avvik. 01.04.14. Presisering til andre ledd om metode for tetthetsmåling.

§ 14-7. Gjennomføring av uavhengig kontroll i tiltaksklasse 2 og 3

- (1) Kontrollen skal gjennomføres på fagområder i henhold til med § 14-2 andre ledd og § 14-3 og i overensstemmelse med ansvaret til ansvarlig kontrollerende etter § 12-5. Kontrollen skal angis i gjennomføringsplanen og beskrives i søknad om ansvarsrett for kontroll.
- (2) Der kontrollen berører flere fagområder skal den ha fokus på grensesnitt mellom fagområdene og ansvarsområdene.
- (3) I kontroll av prosjektering skal det kontrolleres
- at ansvarlig prosjekterendes styringssystem inneholder rutiner for kvalitetssikring av arbeidet som skal utføres innenfor kontrollområdet i henhold til relevante krav i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven, og at rutinene og kravene er fulgt og dokumentert
  - at utarbeidet konsept gir tilstrekkelig grunnlag for detaljprosjektering
  - at detaljprosjekteringen er tilstrekkelig som produksjonsunderlag for utførelsen
  - kontrollere at avvik lukkes ved å etterkomme kontrollerendes merknad eller ved verifikasjon av samsvar med tekniske krav. Der avvik ikke lukkes, skal det gis melding om dette, jf. § 12-5 bokstav d.
- (4) I kontroll av utførelse skal det kontrolleres
- at ansvarlig utførendes styringssystem inneholder rutiner for kvalitetssikring av arbeidet som skal utføres innenfor kontrollområdet i henhold til relevante krav i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven, og at rutinene og kravene er fulgt og dokumentert
  - at produksjonsunderlaget er tilgjengelig på byggeplassen og at tiltaket blir utført i henhold til produksjonsunderlaget
  - at nødvendig produktdokumentasjon er tilgjengelig, og at produktene brukes i samsvar med forutsetningene.
  - kontrollere at avvik lukkes ved å etterkomme kontrollerendes merknad eller ved verifikasjon av samsvar med tekniske krav. Der avvik ikke lukkes skal det gis melding om dette, jf. § 12-5 bokstav d.
- (5) Kontrollen av prosjekteringen etter tredje ledd bokstav b og c og utførelsen etter fjerde ledd bokstav b, skal tilpasses den dokumenterte kvalitetssikringen. Ved godt gjennomført og dokumentert kvalitetssikring, kan kontrollen av prosjekteringen og utførelsen forenkles.

Veiledning

I hver byggesak skal det gjennomføres uavhengig kontroll av bygningsfysikk, konstruksjonssikkerhet, geoteknikk og brannsikkerhet, når disse oppgavene er plassert i tiltaksklasse 2 eller 3. Bestemmelsen presiserer kontrollørens oppgaver ved kontroll av prosjekteringen og utførelsen, samt ved avvik. Det skal kontrolleres at de som prosjekterer og utfører har rutiner som gjør at arbeidet blir utført i samsvar med regelverket, og at disse rutinene faktisk er fulgt. Det skal kontrolleres at det som prosjekteres er tilstrekkelig grunnlag for riktig utført byggearbeid og at slikt prosjekteringsmateriale foreligger på byggeplassen.

Til første ledd

Bestemmelsen kommer til anvendelse ved kontroll av bygningsfysikk, konstruksjonssikkerhet, geoteknikk og brannsikkerhet når fagområdet er plassert i tiltaksklasse 2 og 3. I tillegg kommer bestemmelsen til anvendelse på gjennomføring av kontroll for oppgave plassert i tiltaksklasse 2 og 3 når kontroll er pålagt av kommunen etter § 14-3.

Bestemmelsen presiserer virkeområdet til kontroll av tiltak i tiltaksklasse 2 og 3, og viser til kontrollerendes ansvar etter § 12-5 .

Til andre ledd

Bestemmelsen presiserer kontrollerendes ansvar etter § 12-5 bokstav e om kontroll av grensesnitt der det er flere ansvarlig kontrollerende. Grensesnittkontrollen innebærer at ansvarlig kontrollerende skal kontrollere at grensesnittene mellom kontrollområdene er ivaretatt. De forskjellige ansvarlige foretakene har ansvar for at grenseflatene mot andre ansvarsområder er ivaretatt, men kontrollforetaket skal i tillegg sjekke at dette stemmer i forholdet mellom de forskjellige ansvarsområdene som skal kontrolleres.

Til tredje, fjerde og femte ledd

Kontrollen skal legges på et hensiktsmessig nivå i forhold til den dokumenterte kvalitetssikringen og bruken av standarder. Det innebærer at kontrollen må ta utgangspunkt i foretakenes systemer for å se om de relevante kravene i plan- og bygningsloven er lagt inn i sjekklister og andre kvalitetssikringsdokumenter som skal brukes i tiltaket. Deretter kontrolleres at systemet er brukt i tiltaket og at dokumentasjonen på at det er brukt sannsynliggjør en riktig kvalitet. Kontrollen av prosjekteringen og utførelsen planlegges i forhold til hvor godt systemet og den dokumenterte kvalitetssikringen sannsynliggjør kvaliteten.

I utførelsesfasen er det viktig at kontrollforetaket kontrollerer at arbeidsgrunnlaget er komplett på byggeplassen og at tiltaket blir utført i henhold til arbeidsgrunnlaget, enten på en stikkprøvemessig basis dersom utførende dokumenterer kvaliteten på utførelsen godt og fortløpende, eller grundigere dersom utførende dokumenterer kvalitet i mindre grad. Nødvendig produktdokumentasjon skal være tilgjengelig og produktene skal være brukt i samsvar med forutsetningene.

Om kontrollerendes oppgave ved avvik, se veiledning til § 14-6 andre ledd bokstav c.

Når tiltaket er ferdig foretar kontrollforetaket en kontroll av de delene av fagområdet som bare kan kontrolleres når byggverket er ferdig, for eksempel tetthetsmåling.

Det vises for øvrig til direktoratets temaveiledning om uavhengig kontroll.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.10.12. Omtale av omfanget av kontroll tatt ut. Lagt inn tekst om produktdokumentasjon. 01.01.13. Veiledning til endret forskrift om presisering av innholdet i kontrollen og avviksbehandling.

---

§ 14-8. Sluttkontroll

(1) Ansvarlig kontrollerende skal ved sluttkontroll vise at kontrollområdene i tiltaket oppfyller krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Ansvarlig kontrollerende skal påse at kontrollen er dokumentert, at alle avvik er bekreftet lukket, og at dette er meldt til ansvarlig søker som grunnlag for slutføring av gjennomføringsplanen.

(2) Ansvarlig kontrollerende skal dokumentere at kontrollen er utført tilfredsstillende ved en sluttrapport som vedlegg til kontrollerklæringer. Sluttrapporten for kontrollen skal inneholde en oppsummering av kontrollarbeidet med en kort beskrivelse av hva som er kontrollert, hvilke avvik som er funnet og at disse er lukket. Rapporten skal sendes til ansvarlig søker. Hvis tiltaket ikke har ansvarlig søker, skal rapporten sendes til tiltakshaver.

Veiledning

Uavhengig kontrollør skal avslutte sitt arbeid med en sluttrapport som skal oppsummere kontrollarbeidet som er gjort. Det skal dokumenteres at kontroll er gjennomført og hvordan avvik er behandlet. Rapporten skal sendes til ansvarlig søker sammen med kontrollerklæringer.

Til bestemmelsen

Ved avslutningen skal det foretas sluttkontroll som viser at kontrollen er dokumentert og hvordan avvik er behandlet, som grunnlag for ansvarlig søkers slutføring av gjennomføringsplanen. Det skal også lages en oppsummering i en sluttrapport, som skal sendes ansvarlig søker eller tiltakshaver dersom tiltaket ikke har ansvarlig søker. Denne skal inneholde en oversikt over den kontrollen som er gjennomført, herunder oversikt over hvordan avviksbehandlingen er skjedd. Ingenting av denne dokumentasjonen skal sendes til kommunen, men skal foreligge hos ansvarlig søker. Kommunen kan kreve å få se denne dokumentasjonen dersom den vil føre tilsyn.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.10.12. Mindre presiseringer av avviksbehandlingen.

§ 14-9. Unntak fra krav om kontroll i særlige tilfeller

(1) For tiltak der det er krav om uavhengig kontroll og kommunen ikke har ansett kontroll som nødvendig, jf. § 14-5, kan kommunen frem til 1. januar 2014 helt eller delvis unnta fra kravet til uavhengig kontrollerende i særlige unntakstilfeller så fremt et slikt unntak ikke vil medføre økt fare for helse, miljø og sikkerhet.

(2) Tiltakshaver må fremlegge skriftlig dokumentasjon som viser at:

- - det som følge av kapasitetshensyn ikke har vært mulig å få tak i kontrollforetak,
- - et obligatorisk krav om at uavhengig kontroll skal gjennomføres av et ansvarlig kontrollforetak vil føre til unødvendig tidstap,
- - merkostnadene ved et slikt tidstap vil bli uforholdsmessig høye og
- - kvaliteten i tiltaket likevel vil bli oppfylt.

(3) Kommunen kan ved anvendelsen av bestemmelsen kreve fremlagt den dokumentasjon som er nødvendig for å ta stilling til om unntak kan gis. Tiltakshaver har det endelige ansvaret for at kvaliteten i tiltaket er oppfylt, jf. pbl. § 23-1 andre ledd andre punktum.

(4) Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse på kontroll av brannsikkerhet.

Veiledning

Kommunen kan frem til 1. januar 2014 unnta fra kravet om kontroll i særlige unntakstilfelle der det som følge av kapasitetshensyn ikke har vært mulig å få tak i kontrollforetak. Det kan ikke gjøres unntak fra kontroll av brannsikkerhet. Hensikten med bestemmelsen er å gi tiltakshavere og kommunene rom for en viss fleksibilitet slik at byggetiltak ikke stopper opp og påfører tiltakshaver unødvendige økonomiske ekstrakostnader. Bestemmelsen er en "kan"-regel og kommunen kan altså etter en helhetsvurdering gi avslag.

Til første ledd

Unntaket etter § 14-9 retter seg mot tiltak hvor det etter loven er ansett som nødvendig med kontroll, men hvor det likevel, dersom vilkårene er oppfylt, kan gis unntak. Siden bestemmelsen er en "kan"-regel, kan kommunen altså etter en helhetsvurdering komme til at det foreligger betydelig usikkerhet til om unntak fra kontroll vil føre til økt fare for helse, miljø og sikkerhet og gi avslag.

Bestemmelsen må holdes atskilt fra § 14-5 som også åpner for å unnta fra kontroll der kontroll etter kommunens vurdering anses som *unødvendig*.

Det kan ikke gis unntak dersom det kan føre til økt fare for helse, miljø og sikkerhet.

Til andre ledd

Det er gitt 4 vilkår som alle må være oppfylt for å kunne søke om unntak fra kontroll. Vilråene retter seg mot *tiltakshaver*. Dette er gjort for å understreke tiltakshavers ansvar, og understreke at bestemmelsen ikke kan tas til inntekt for å påføre ansvarlig søker, prosjekterende eller utførende nye og utvidede oppgaver.

Til tredje ledd

Bestemmelsen fastslår at kommunen kan kreve fremlagt den dokumentasjon som den finner nødvendig for å ta stilling til om det vil være forsvarlig å gi unntak fra kravet om kontroll.

Eksempelvis, dersom det av reguleringsplan eller søknad om tillatelse fremgår at det foreligger forhold som gjelder fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforhold, kan kommunen kreve at tiltakshaver sørger for å innhente en kvalifisert

vurdering som kan legges til grunn, dersom det ikke er mulig å få tak i en kontrollerende innen geoteknikk. Bestemmelsen understreker videre at det er tiltakshaver, herunder også de ansvarlige foretak som tiltakshaver har kontrahert, som sitter med det endelige ansvaret for tiltaket.

Til fjerde ledd

Det er presisert at unntaksbestemmelsen ikke vil komme til anvendelse på kontroll av brannsikkerhet da dette området er særskilt viktig og av størst samfunnsmessig betydning.

Endringshistorikk

01.01.13. Veiledning til ny bestemmelse i kraft 1. januar 2013.

---

§ 14-10. Forlengelse av sentral godkjenning for kontroll

Der det etter denne forskrift § 20-2 første ledd tredje punktum er gitt sentral godkjenning for ansvarlig kontrollerende, kan godkjenningen søkes forlenget med varighet frem til 1. januar 2014.

Veiledning

Bestemmelsen åpner for at den sentrale godkjenningsordningen kan forlenge godkjenningen til allerede godkjente foretak på bakgrunn av de regler som gjaldt da foretaket fikk sentral godkjenning. Noe av hensikten med bestemmelsen er å sikre at et tilstrekkelig antall kvalifiserte foretak er godkjent når reglene trer i kraft.

Foretak som ønsker forlenging av godkjenningen må søke til Direktoratet for byggkvalitet. Det finnes ikke noe særskilt søknadsskjema for slik søknad. Søknaden må sendes skriftlig og det må gå klart frem hvilke kontrollområder søknaden gjelder.

Endringshistorikk

01.01.13. Veiledning til ny bestemmelse i kraft 1. januar 2013.